القواعد الأربع
د څلورګونو قواعدو متن

د څلورګونو قواعدو متن

د علامه محمد بن عبدالوهاب -رحمه الله- ليکنه

د الله په نوم پيل کوم چې ډېر زيات مهربان، بې حده رحم کوونکی دی

له مهربان ذات الله نه، چې د لوی عرش پروردګار دی، غواړم چې په دنيا او اخرت کې تا په دوستۍ ونيسي.

او چې هر چېرته يې مبارک دې وګرځوي، او له هغو خلکو دې وګرځوي چې کله څه ورکړل شي شکر باسي، او که وازمويل شي صبر کوي، او چې ګناه وکړي ببښنه غواړي، ځکه دا درې د نېکبختۍ دليلونه دی.

پوی شه الله دې تا خپل طاعت ته برابر کړي، چې ابراهيمي ملت حنيفيت دا دی: چې ته يوازې د الله عبادت وکړې، دين تنها هغه لره کړې، لکه الله تعالی چې فرمايي:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالإِنسَ إِلاَّ لِيَعْبُدُونِ ﴾

(او ما پېريان او انسانان يوازې د دې لپاره پيدا کړي، چې زما عبادت وکړي). [الذاريات: ۵۶] نو چې په دې پوی شوې چې الله ته يوازې د هغه د عبادت لپاره پيدا کړی يې، نو پوی شه چې عبادت ته تر هغه عبادت نه ويل کېږي چې توحيد ورسره نه وي، لکه لمانځه ته چې له پاکۍ پرته لمونځ نه ويل کېږي، نو کله چې شرک پر عبادت ورګډ شي؛ عبادت فاسد شي، لکه پر پاکوالي چې بې اودسي ورګډه شي، نو چې پوی شوې چې شرک چې کله پر عبادت ورګډ شي فاسدوي يې او عمل له منځه وړي، او کوونکی يې د تل لپاره دوزخي کېږي، نو پوی شوې چې پر تا اهم شی د دې پېژندل دي، ښايي الله تا

له دي دامه وساتي، چې هغه له هغه الله سره داسې شرک کول دي، چې الله يې په اړه ويلي دي.

﴿ إِنَّ اللّهَ لاَ يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ﴾

(بې شکه الله دا نه ښښي چې له هغه سره شرک وکړی شي او له دې پرته چې يې چا ته خوښه شي ښښنه کوي). [النساء: ۱۱۶] او دا پيژندنه پر څلورو قاعدو د پوهېدو له لارې کېږي، چې الله تعالی په خپل کتاب کې ذکر کړې دي.

لومړۍ قاعده:

چې ته پر دې پوی شې چې هغه کفار چې د الله رسول -صلی الله عليه وسلم- ورسره وجنګېد، دا يې منله چې همدا الله تعالی پيدا کوونکی او کارساز دی، خو دې بيا هم په اسلام کې داخل نه کړل، او دليل يې د الله تعالی دا قول دی:

﴿ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ والأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيَّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللّهُ فَقُلْ أَفَلاَ تَتَّقُونَ ﴾

ورته ووايه: له اسمان او ځمکې نه څوك تاسو ته روزي درکوي او دا د اورېدو او ليدو واك د چا په لاس کې دی او څوك دی چې ژوندی له مړه راوباسي او مړی له ژوندي راوباسي او د کارو انتظام څوك کوي؟ نو ژر به ووايي چې: الله. نو ورته ووايه: ايا نو تاسو نه وېرېږئ. [يونس: ۳۱]

دویمه قاعده:

دوی وايي: موږ دوی (شريکان) يوازې الله ته د نږدېکت او شفاعت په خاطر رابولو او مخ وراړوو، د نږدېکت دليل د الله دا قول دی:

﴿ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاء مَا نَعْبُدُهُمْ إِلاَّ لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لاَ يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴾

او کومو خلکو چې له هغه پرته نور چاروا کي نيولي (او وايي چې) موږ خو د دې شيانو لمانځنه صرف د دې لپاره کوو چې الله ته مو په مرتبه کې ورنژدې کړي. بې شکه الله به د دوی تر منځ په هغه څه کې فيصله کوي چې د دوی په کې اختلاف دی، يقينا الله هغه چا ته هدايت نه کوي چې دروغجن او ناشکره وي. [الزمر: ٣]. او د شفاعت دليل د الله تعالی دا قول دی:

﴿ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّهِ مَا لاَ يَضُرُّهُمْ وَلاَ يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَـؤُلاء شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللّهِ ﴾

او هغوی له الله نه پرته هغه څه لمانځي چې نه څه زيان وررسولای شي او نه څه ګټه او دوی وايي چې دا د الله په وړاندې زموږ سپارښتګر دي. [يونس: ١٨]

شفاعت په دوه ډوله وي، يو منفي او بل مثبت.

منفي شفاعت: چې يو داسې شی له الله پرته له بل چا غوښتل کېږي، چې يوازې الله پرې قادر وي، دليل يې د الله تعالی دا قول دی:

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقْنَاكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لاَّ بَيْعٌ فِيهِ وَلاَ خُلَّةٌ وَلاَ شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ﴾

اى مومنانو! ولګوئ له هغه (مال) نه چې موږ در روزى کړى، له هغې ورځې راتلو نه مخکې چې نه په کې اخيستل خرڅول شته، نه ملګرتيا او نه سپارښتنه او کافران خو (په خپله) ظالمان دي. [البقرة: ٢٥٤]

مثبت شفاعت: هغه دى چې له الله څخه غوښتل کيږي او شفاعت کوونکى په شفاعت نازول شوى وي، او د چا چې شفاعت کيږي، داسې څوک وي چې له اجازې وروسته يې الله له وينا او عمل څخه راضي وي، لکه الله چې فرمايلي:

﴿مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ﴾

دا به څوك وي چې د هغه له خوښې پرته د چا سپارښتنه ورته وکړي؟ [البقرة: ٢٥٥].

دريمه قاعده:

نبي -صلى الله عليه وسلم- په داسې خلکو کې رابښکاره شو، چې ځان ته يې عبادتونه کول، چا د پرښتو عبادت کاوه، چا د پيغمبرانو او نيکانو، چا د بوټو او تيږو عبادت کاوه او چا د لمر او سپوږمۍ عبادت، د الله رسول -صلى الله عليه وسلم- له ټولو سره وجنګيد، بې له دې چې تر منځ يې توپير وکړي؛ دليل يې د الله دا قول دى:

﴿ وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلّهِ ﴾

او تر هغه ورسره وجنګېږئ، چې هيڅ فتنه پاتې نه شي او ټول دين د الله لپاره شي. [الأنفال: ٣٩] او د لمر او سپوږمۍ دليل د الله تعالى دا قول دی:

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لاَ تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلاَ لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴾

او د هغه له نښانو څخه شپه، ورځ، لمر او سپوږمۍ ده، مه لمر ته سجده کوئ او مه سپوږمۍ ته، او (صرف) هغه الله ته سجده وکړئ چې هغه (ټول) يې پيدا کړي دي، که چېرې تاسو يوازې هغه لمانځئ. [فصلت: ٣٧] د پرښتو د عبادت دليل د الله دا قول دی:

﴿ وَلاَ يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُواْ الْمَلاَئِكَةَ وَالنِّبِيِّيْنَ أَرْبَاباً... ﴾ الآية

او هغه داسی امر نه درته کوي چې ملايکې او نبيان خدايان ونيسئ... الآية [آل عمران: ٨٠]. د پيغمبرانو د عبادت کېدو دليل د الله دا قول دی:

﴿ وَإِذْ قَالَ اللّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَـهَيْنِ مِن دُونِ اللّهِ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّ إِنْ كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ﴾ الآية

کله چې الله ووېل: ای عيسی د مريمې زويه! آيا تا خلکو ته ويلي و چې له الله نه پرته ما او زما مور هم دواړه په خدايی ونيسئ؟ ويلې: تا لره پاکي ده! زما خو دا کار نه و چې داسې څه مې ويلي وی کوم چې ما ته حق نه و، که ما څه ويلي وی نو ته خامخا وربانديې پوه يې، ته په هغه څه ښه پوهېږې چې زما په زړه کې دي او زه په هغه نه پوهېږم چې ستا په نفس

کي دي، بې شکه همدا ته په غیبو ښه پوهېدونکی یې. [المائده: ۱۱۶]

د نېکانو خلکو د عبادت دلیل د الله تعالی دا قول دی:

﴿ أُولَـئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَى رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ... ﴾ الآية

دوی چې چا ته بلنه ورکوي هغوی خو په خپله د خپل رب لور ته وسیله لټوي چې کوم یو (هغه ته) ورنژدې دی او د رحمت هیله یې کوي او له عذابه یې ویرېږي. [الإسراء: ۵۷]

د ونو او ډبرو د عبادت دلیل د الله دا قول دی:

﴿ أَفَرَأَيْتُمُ اللاَّتَ وَالْعُزَّى * وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الأُخْرَى﴾

آیا تاسې لات او عزی لیدلي؟

او بل دریم منات؟ [النجم: ۱۹، ۲۰]

وَحَدِيثُ أَبِي وَاقِدٍ اللَّيْثِيِّ -رَضِيَ اللهُ عَنْهُ- قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ -صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ -إِلَى حُنَيْنٍ وَنَحْنُ حُدَثَاءُ عَهْدٍ بِكُفْرٍ، وَلِلْمُشْرِكِينَ سِدْرَةٌ، يَعْكُفُونَ عِنْدَهَا وَيُنَوِّطُونَ بِهَا أَسْلِحَتَهُمْ، يُقَالَ لَهَا ذَاتُ أَنْوَاطٍ، فَمَرَرْنَا بِسِدْرَةٍ فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ اجْعَلْ لَنَا ذَاتَ أَنْوَاطٍ كَمَا لَهُمْ ذَاتُ أَنْوَاطٍ. الحَدِيث.

او د ابو واقد اللیثي -رضي الله عنه- حدیث دی، هغه وايي: موږ له نبي -صلی الله علیه وسلم- سره حنین ته ووتو، او موږ کفر سره په نږدې وخت کې وو (نوي مسلمان شوي وو) او مشرکینو یوه ونه درلوده، چې هغې سره یې عبادت کاوه او خپلې وسلې یې په کې راځوړندولې، دې ونې ته «ذات أنواط» ویل کېده، نو چې موږ په دې ونه تېر شو ومو ویل: ای د الله

رسوله، موږ ته هم دغسې یوه د ځوږندېدو ونه معلومه کړه لکه دوی يې چې لري. حديث

څلورمه قاعده:

زموږ د وخت مشرکان له پخوانیو ډېر بدتر دي، ځکه پخواني داسې وو چې د پراخۍ وخت کې يې شرک کاوه، خو چې تنګستيا به پرې راغله بیا يې خالص توحید کاوه، خو زموږ د وخت مشرکان په پراخۍ او تنګستۍ دواړو کې دايمي شرک کوي، دلیل يې د الله تعالی دا قول دی:

﴿ فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلْكِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴾

دوی چې کله په بېړیو کې سپاره شي نو په داسې توګه الله رابولي چې عقیده يې یوازې هغه لره سوچه کړې وي، خو کله يې چې وچې ته راخلاص کړي، یو دم ورسره شرك كوي. [العنكبوت: ۶۵]

والله أعلم. وصلى الله على محمد و على آله وصحبه وسلم.

فهرست

د څلورګونو قواعدو متن...2
لومړۍ قاعده:..3
دويمه قاعده:...4
درېيمه قاعده:..5
څلورمه قاعده:...8

ps18v1.0 - 03/09/2026